

**T.C.
FENERBAHÇE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
EGZERSİZ VE SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALI**

**SPOR TAHKİM MAHKEMESİ (CAS) NEZDİNDEKİ
DOPİNG DAVALARININ ANALİZİ
Yüksek Lisans Tezi**

**NAZLI HİLAL KAYA
222502011**

**Danışman
PROF. DR. TUNA USLU**

**Jüri Üyeleri
Prof. Dr. Tuna USLU
Prof. Dr. İlker YÜCESİR
Prof. Dr. Esra ERTURAN ÖĞÜT
Doç. Dr. Serkan ESEN
Dr. Serpil BAŞER**

İstanbul, 2026

ÖNSÖZ

Bu çalışma, dopingle mücadele alanındaki merakımı ve bilgimi, sistematik bir değerlendirmeye dönüştürme çabamın ürünüdür. Çalışma içerisinde yer verdiğim analiz ve tespitler buzdağının görünen kısmı olsa da iki senedir incelediğim CAS kararları ve bu kararların filtrelenmesi süreci çalışmanın bel kemiğini oluşturdu. Bu sürecin benim için en zorlayıcı ve en öğretici yönü ise hukukçu kimliğim ile spor bilimleri alanında bilimsel yöntemler ile düşünmeye ve üretmeye çalışmak oldu.

İlk fikir aşamasından son düzeltmeye kadar desteğini esirgemeyen, her zaman yapıcı ve pozitif yaklaşımıyla yol gösteren Tez Danışmanım Sn. Prof. Dr. Tuna USLU'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Soruları, yapıcı eleştirileri ve yol gösterici katkılarıyla çalışmama değer katan değerli Jüri Üyelerim Sn. Prof. Dr. İlker YÜCESİR, Sn. Prof. Dr. Esra ERTURAN ÖĞÜT, Sn. Doç. Dr. Serkan ESEN ve Sn. Dr. Serpil BAŞER'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Tez yazım sürecimde (ve aslında her zaman) her an yanımda olan anneme, babama, kardeşlerime en içten teşekkürlerimi sunarım. Varlıkları için minnettarım. Ben dünyanın en şanslı insanıyım! Hayatımın her alanında olduğu gibi bu süreçte de bana güç veren ve son dönemde ofisimizin işlerini sırtlayan kız kardeşim ve ortağım Av. Setenay Kaya Özlütürk'e ve tez çalışmalarım sırasında yanı başımdaki sandalyede oturup o minik kalbiyle bana destek olan kedim Ceviz Littleteeth Kaya'ya özel olarak teşekkür etmek isterim.

Son olarak, kendime teşekkür etmek istiyorum! Ellerine sağlık Nazlı Hilal Kaya! Unutma: Öğün, Çalış, Güven! Sen bu çalışmayı STNZ LEGAL'i yönetirken, müvekkillerini en iyi şekilde temsil etmeye çalışırken, bir yandan başka akademik çalışmalar üretirken, sürekli yeni yeni hedefler belirlerken, bazen günde 20 saat çalışırken ve aynı zamanda hayatını, her gününü, her anını severek yaşarken yazdın. Elinden geleni yaptın, seninle gurur duyuyorum!

ÖZET

Tezin Başlığı: SPOR TAHKİM MAHKEMESİ (CAS) NEZDİNDEKİ DOPİNG DAVALARININ ANALİZİ

Öğrencinin Adı Soyadı: NAZLI HİLAL KAYA

Danışmanın Unvanı Adı Soyadı: PROF. DR. TUNA USLU

Program: SPOR BİLİMLERİ YÜKSEK LİSANSI (TEZLİ)

Bu çalışma, Spor Tahkim Mahkemesi (CAS) nezdinde görülen ve 2021 ve 2025 yılları arasında karar verilerek CAS internet sitesinde yayınlanan doping davalarını betimsel bir araştırma deseni ile istatistiksel olarak incelemeyi amaçlamaktadır. 1992 ve 2025 yılları arasında verilen 901 CAS doping kararı çalışma evrenini, 2021 ve 2025 yılları arasında verilen 142 CAS doping kararı ise çalışma örneklemini oluşturmaktadır. CAS Kararları başvuru ve başvuruların hak mahrumiyeti süresi etkisine göre ve bağlamsal olarak sporcu lehine ve aleyhine olarak sınıflandırılmış; 142 CAS doping dosyasının %24,64'ünde sporcu bakış açısıyla bağlamsal olarak sporcu lehine ve %75,35'inde sporcu bakış açısıyla bağlamsal olarak sporcu aleyhine karar verildiği görülmüştür. Bağlamsal olarak yapılan bu oransal tespitler, sporcuların CAS eleştirileri çerçevesinde tartışılmıştır. 2021 ve 2025 yılları arasında verilen doping kararlarının %65'inin erkek sporculara ilişkin, %35'inin ise kadın sporculara ilişkin olduğu ve erkek sporculara ilişkin 91 dosyanın %23,07'sinde bağlamsal olarak sporcu lehine ve %76,92'sinde bağlamsal olarak sporcu aleyhine karar verildiği; kadın sporculara ilişkin 50 dosyanın %28'sinde bağlamsal olarak sporcu lehine ve %72'sinde bağlamsal olarak sporcu aleyhine karar verildiği görülmüştür. Hak mahrumiyeti sürelerinin hangi oranda artıp azaldığına bakıldığında ise erkek sporcular için verilen hak mahrumiyeti süresi indirimlerinin kadın sporculara oranla yüksek olduğu ve büyük ceza artışlarının erkek sporculara kıyasla kadın sporculara ilişkin temyiz kararlarında daha sık görüldüğü tespit edilmiştir. 142 CAS doping kararında görev alan 280 hakemin %86,43'ünün erkek hakem, %13,57'sinin ise kadın hakem olduğu, 3 hakemli heyet ile görülen 104 CAS kararında hakemlerin tamamının erkek olduğu, 3 hakemin de kadın olduğu bir CAS kararının örneklem içerisinde mevcut olmadığı, kadın hakemlerin 17 tek hakemli dosyada tek hakem olarak atandığı, erkek hakemlerin ise 56 tek hakemli dosyada tek hakem olarak atandığı görülmüştür. CAS'ın karar yayınlama rejimi nedeniyle çalışma örnekleminin ve bulgularının sınırlandığı vurgulanmış, çalışmamızda kapsamındaki analizler sporcu bakış açıları üzerinden insan hakları ve hâkimin cinsiyetinin kararları üzerindeki etkisi hakkında literatür kapsamında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: CAS kararlarının analizi, doping, dopingle mücadelede cinsiyet

ABSTRACT

Thesis Title: ANALYSIS OF DOPING CASES BEFORE THE COURT OF ARBITRATION FOR SPORT (CAS)

Student's Name: NAZLI HİLAL KAYA

Advisor's Title and Name: PROF. DR. TUNA USLU

Program: MASTER'S DEGREE IN SPORTS SCIENCES (WITH THESIS)

This study aims to statistically examine doping cases heard before the Court of Arbitration for Sport using a descriptive research design. The study universe is defined as 901 decisions given between 1992-2025, and the study sample is defined as 142 decisions given between 2021-2025. When CAS decisions are classified contextually as favourable and unfavourable to the athlete, it was observed that 24.64% of the decisions were contextually favourable, whereas 75.35% were contextually unfavourable. These contextual proportional findings were discussed with athletes' criticisms of the CAS. It was found out that 65% of the doping decisions given between 2021-2025 concerned male athletes and 35% concerned female athletes; that among the 91 cases involving male athletes, 23.07% of the decisions were contextually favourable, whereas 76.92% were contextually unfavourable from the athlete's perspective; on the other hand, that among the 50 cases involving female athletes, 28% of the decisions were contextually favourable, while 72% were contextually unfavourable from the athlete's perspective. When examining the ineligibility periods, it was found that the reductions in ineligibility periods given to male athletes were higher than those given to female athletes, and that large increases in penalties were more frequently observed in appeals decisions concerning female athletes compared to male athletes. In 142 CAS doping decisions, 86.43% of the 280 arbitrators involved were male and 13.57% were female. In 104 CAS decisions reviewed by a three-arbitrator panel, all judges were male; there was no case in the sample where all three arbitrators were female. Female arbitrators were assigned as the sole arbitrator in 17 cases, while male arbitrators were assigned as the sole arbitrator in 56 cases. The limitations due to CAS's decision publication regime were addressed, and the analyses were discussed from the perspective of athletes within the context of the literature on human rights and judge's gender.

Keywords: Analysis of CAS decisions, doping, gender in anti-doping

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
ÖZET	2
ABSTRACT	3
TABLolar LİSTESİ	6
ŞEKİLLER LİSTESİ	7
KISALTMALAR VE SİMGELER.....	8
GİRİŞ.....	10
1. GENEL BİLGİLER	16
1.1. DOPİNGLE MÜCADELENİN TEMELLERİ: TARİHSEL VE KURUMSAL GELİŞMELER	16
1.1.1. Dünyada Doping Mücadele Alanındaki Vakalar ve Gelişmeler	16
1.1.2. Türkiye’de Doping Mücadele Alanındaki Vakalar ve Gelişmeler	30
1.2. DÜNYA DOPİNGLE MÜCADELE PROGRAMI	38
1.2.1. 2021 WADA Kodu’nda Doping Mücadele Kuralları.....	41
1.2.2. WADA Uluslararası Standartları.....	51
1.2.3. WADA Yasaklılar Listesi.....	54
1.2.4. WADA İstihbarat ve Soruşturma Süreci	56
1.3. CAS’IN İŞLEYİŞİ VE LEX SPORTIVA.....	58
2. GEREÇ VE YÖNTEM.....	65
2.1. EVREN VE ÖRNEKLEM.....	65
2.2. ÇALIŞMANIN EVRENİ	66
2.3. ÇALIŞMA ÖRNEKLEMİNİ BELİRLEME KRİTERLERİ.....	68
2.4. ÇALIŞMANIN ÖRNEKLEMİ.....	73
3. BULGULAR.....	76
3.1. CAS DOPİNG KARARLARININ ZAMANSAL DAĞILIMI	76
3.2. CAS DOPİNG KARARLARININ SPOR BRANŞINA GÖRE DAĞILIMI..	77
3.3. CAS DOPİNG KARARLARININ ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI	84
3.4. CAS DOPİNG KARARLARININ BAŞVURU TİPLERİNE GÖRE DAĞILIMI	86
3.5. CAS’A YAPILAN BAŞVURULARIN HAK MAHRUMİYETİ SÜRELERİNE ETKİSİNE İLİŞKİN ANALİZ.....	88

3.6. CAS DOPİNG KARARLARININ VE HAK MAHRUMİYETİ SÜRELERİNİN SPORCULARIN CİNSİYETİNE GÖRE DAĞILIMI.....	99
3.7. CAS DOPİNG KARARLARININ HAKEMLERİN CİNSİYETİNE GÖRE DAĞILIMI.....	105
4. TARTIŞMA.....	106
SONUÇ.....	124
KAYNAKÇA.....	126
EKLER.....	141
EK 1: TURNITIN BENZERLİK RAPORU	141
EK 2: SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU ONAY YAZISI.....	142
EK 3: CAS VERİ TABANINDA YAYINLANAN DOPİNGE İLİŞKİN KARARLAR LİSTESİ	143
EK 4: İNGİLİZCE DİLİNDE GÜNCEL KARARLAR SEKMESİ ALTINDA YAYINLANAN DOPİNGE İLİŞKİN KARARLAR LİSTESİ.....	185
EK 5: FRANSIZCA DİLİNDE GÜNCEL KARARLAR SEKMESİ ALTINDA YAYINLANAN DOPİNGE İLİŞKİN KARARLAR LİSTESİ.....	189
EK 6: İSPANYOLCA DİLİNDE GÜNCEL KARARLAR SEKMESİ ALTINDA YAYINLANAN DOPİNGE İLİŞKİN KARARLAR LİSTESİ.....	190
EK 7: CAS DOPİNGLE MÜCADELE DAİRESİ İÇTİHATLAR LİSTESİ	191
EK 8: CAS BÜLTENLERİ İÇERİSİNDE YAYINLANAN DOPİNGE İLİŞKİN KARARLAR LİSTESİ	192
EK 9: 1 OCAK 2021 - 18 ARALIK 2025 TARİHLERİ ARASINDA VERİLEN DOPİNGE İLİŞKİN CAS KARARLARI LİSTESİ.....	197
EK 10: ÖRNEKLEM DARALTMA GEREKÇELERİ KAPSAMINDA ÇIKARILAN KARARLAR LİSTESİ.....	209
EK 11: ÇALIŞMA ÖRNEKLEMİ.....	211
ÖZGEÇMİŞ.....	220

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1.1: Dünyada Doping Mücadele Kronolojisi	16
Tablo 1.2: Türkiye'de Doping Mücadele Kronolojisi.....	30
Tablo 1.3: WADA Kodu Madde 2'nin Kapsamına İlişkin Tablo	42
Tablo 2.1: Güncel Kararlar Sekmesinde Yayınlanan Kararlar	66
Tablo 2.2: CAS Bültenlerinde Yayınlanan Doping Kararları Tablosu	67
Tablo 2.3: Çalışma Evreni Bileşenlerine İlişkin Tablo	68
Tablo 2.4: CAS Doping Davalarının Yaklaşım 1'e Göre Sınıflandırılması	70
Tablo 2.5: CAS Doping Davalarının Yaklaşım 2'ye Göre Sınıflandırılması	71
Tablo 3.1: Çalışma Örnekleminin Karar Tarihlerine Göre Zamansal Dağılımı	76
Tablo 3.2: CAS Kararlarının Spor Branşlarına Göre Dağılımı	77
Tablo 3.3: Atletizm Branşı İhlal Tipleri Tablosu.....	79
Tablo 3.4: Halter Branşı İhlal Tipleri Tablosu	80
Tablo 3.5: Futbol Branşı İhlal Tipleri Tablosu	81
Tablo 3.6: Boks Branşı İhlal Tipleri Tablosu	82
Tablo 3.7: Güreş Branşı İhlal Tipleri Tablosu.....	84
Tablo 3.8: Doping Kararlarının Ülkelere Göre Dağılımı Tablosu	85
Tablo 3.9: Başvuru Tiplerine Göre Karar Sayıları Dağılımını Gösteren Tablo	86
Tablo 3.10: Temyizde Hak Mahrumiyeti Süresi Değişimlerine İlişkin Tablo	89
Tablo 3.11: CAS İlk Derece Dosyalarında Ceza İndirimlerine İlişkin Tablo.....	91
Tablo 3.12: Sporcu Lehine Karar Tipleri Tablosu.....	93
Tablo 3.13: Sporcu Lehine ve Aleyhine Karar Tipleri Tablosu	94
Tablo 3.14: Temyizde CAS Öncesi Hak Mahrumiyeti Kararlarına Etkisi Tablosu ...	95
Tablo 3.15: Hak Mahrumiyeti Kararları Değişim Aralığı Tablosu	97
Tablo 3.16: Kadın Sporcular İçin Hak Mahrumiyeti Değişim Aralığı Tablosu	101
Tablo 3.17: Erkek Sporcular İçin Hak Mahrumiyeti Değişim Aralığı Tablosu	102

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1: WADA Kodu İçindekiler Özeti.....	39
Şekil 2.1: Örneklem Daraltma ve Dahil Etme Kriterleri Akış Şeması.....	75
Şekil 3.1: Spor Branşı v. Karar Sayısı Grafiği	78
Şekil 3.2:Atletizm İhlal Tipleri Dağılımı Grafiği	79
Şekil 3.3: Halter Branşı İhlal Tipleri Dağılımı Grafiği	80
Şekil 3.4: Futbol Branşı İhlal Tipleri Dağılımı Grafiği.....	82
Şekil 3.5: Boks Branşı İhlal Tipleri Dağılımı Grafiği	83
Şekil 3.6: Güreş Branşı İhlal Tipleri Dağılımı Grafiği.....	84
Şekil 3.7: Doping Kararlarının Ülkelere Göre Dağılımı Grafiği	85
Şekil 3.8: Hak Mahrumiyeti Süresi Değişimlerinin Dağılımı Şeması	88
Şekil 3.9: Hak Mahrumiyeti Kararları Değişim Aralığı Grafiği	98
Şekil 3.10: Örneklemde Cinsiyet Dağılımı Grafiği	99
Şekil 3.11: Temyizde Cinsiyet Dağılımı Grafiği.....	99
Şekil 3.12: Kadın ve Erkek Sporcuların Hak Mahrumiyeti Karşılaştırma Grafiği ..	103